

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE S ROZŠÍŘENOU VÝUKOU TĚLESNÉ
VÝCHOVY PRAHA 4, JIŘŇNÍ 185,
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Aktualizace k 1.9.2024

1. Identifikační údaje

1.1 Školní družina	č.j. ZSJ 582/2024
název	Školní družina při Základní škole s rozšířenou výukou tělesné výchovy Praha 4, Jitřní 185, příspěvková organizace
adresa školní družiny	Jitřní 185/6, 147 00 Praha 4 - Hodkovičky
vedoucí vychovatelka	Jindřiška Vrettasová
adresa školy	Jitřní 185/6, 147 00 Praha 4 - Hodkovičky
právní forma	příspěvková organizace/školská právnická osoba
IČO	06548733
IZO	181 098 733
identifikátor školy	69 101 2636
vedení školy	ředitelka: Mgr. Milena Hartigová
kontakt	tel.: +420 244 466 550 datová schránka: aqmk9td e-mail: skola@zsjitrni.cz www: http://www.zsjitrni.cz/

2 Charakteristika školní družiny

Školní družina tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace účastníků, částečně také dohledu nad účastníky.

Vychovatel navozuje radostnou atmosféru a komunikační prostředí, posiluje v účastnících kladné city a vytváří pocit bezpečí. Výchovným působením učí vychovatel naplňovat volný čas účastníků hodnotným způsobem, obohacuje jejich vzdělání o nové poznatky a dovednosti z nejrůznějších oblastí. Rozvíjí jejich schopnosti a nadání. Upevňuje charakterové vlastnosti a pomáhá vytvářet v psychice účastníků bohaté podněty pro neorganizovanou spontánní činnost.

Způsob odpočinku a rekreace účastníků odpovídá zásadám střídání práce a odpočinku, přispívá k odstranění únavy předchozí školní činnosti. Pomáhá uspokojovat a rozvíjet potřeby a zájmy účastníků v souladu s požadavky psychohygieny.

Kapacita ŠD je 180 účastníků v 6 odděleních. Oddělení jsou věkově smíšená.

3 Konkrétní cíle vzdělávání

- rozvoj dětské osobnosti;
- rozvoj poznávacích a sociálních způsobilostí účastníků;
- výchova ve volném čase (široká nabídka aktivit i řízených činností);
- výchova ke vhodnému využití volného času; - uplatňovat prevence sociálně nežádoucích jevů; - budování a rozvoj klíčových kompetencí účastníků:
 - Kompetence k učení: vychovatel vede účastníky k dokončování započaté práce a učí je, aby uměli zhodnotit své výkony nejen spontánně, ale také vědomě. Klade důraz na hledání souvislostí mezi jevy, ke kladení si otázek.
 - Kompetence k řešení problémů: vychovatel vede účastníky k používání odpovídajících myšlenkových pochodů, k rozlišování správných a chybných řešení a k logickým, matematickým i empirickým postupům. Podněcuje kreativitu.
 - Komunikační kompetence: vychovatel rozvíjí řečové projevy účastníků, podněcuje i využívání mimoslovních prostředků komunikace. Snaží se, aby účastníci komunikovali bez ostychu jak s vrstevníky, tak dospělými. Komunikace je kultivovaná.
 - Sociální a personální kompetence: vychovatel podporuje samostatné rozhodování účastníků, rozpoznávání vhodného a nevhodného chování, uvědomování si důsledků svého chování, vnímání nespravedlnosti. Učí účastníky umět odmítnout nevhodnou nabídku (říci ne), pomáhá účastníkům vytvářet si reálnou představu o sobě samém.
 - Činnostní a občanské kompetence: vychovatel podporuje a rozvíjí podíl účastníků na činnosti ŠD, uvědomování si svých práv a povinností, učí účastníky dbát o zdraví a bezpečí své i svých vrstevníků a chovat se šetrně k životnímu prostředí.
 - Kompetence k trávení volného času: vychovatel učí účastníky poznávat různé materiály a nástroje. Učí účastníky tyto materiály a nástroje používat, seznamuje

je s pravidly bezpečnosti při pracovních činnostech, podporuje rozvoj spolupráce mezi účastníky.

Při své činnosti vychází školní družina především z výchovné a vzdělávací strategie školy.

Znamená to, že:

- ✦ vychovatel se zajímá o názory, náměty a zkušenosti účastníků;
- ✦ vychovatel klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost;
- ✦ vychovatel zadává úlohy způsobem, který umožňuje volbu různých postupů;
- ✦ vychovatel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům účastníci sami;
- ✦ vychovatel zadává úlohy, při jejichž řešení účastníci spolupracují;
- ✦ vychovatel zadává úlohy, při kterých účastníci kombinují informace z různých zdrojů;
- ✦ vychovatel sleduje úspěšnost jednotlivých účastníků a oceňuje jejich pokrok;
- ✦ vychovatel umožňuje účastníkům prezentovat výsledky jejich práce.

Pro činnost ve školní družině jsou voleny takové metody a formy práce, které směřují k naplňování těchto cílů.

4 Délka a časová plán vzdělávání

Školní vzdělávací program školní družiny byl vytvořen v souladu se Školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání Základní školy Jitřní.

5 Činnosti ŠD

Pravidelné činnosti

- zájmové činnosti esteticko výchovné, pracovně technické, přírodovědné, hudební, literární, dopravní, výtvarné, tělovýchovné...
- rekreační činnosti – vycházky, pohybové hry v místnosti, hry na hřišti, v hry v parku apod.
- příprava na vyučování – pouze formou didaktických her

Příležitostné činnosti

- besídky, sportovní soutěže, oslava Dne dětí a podobně.

Spontánní činnosti

- hry na hřišti, v přírodě, v parku či v místnosti dle vlastního výběru účastníků (účastníci si vybírají z několika nabízených možností a dbají pokynů vychovatele)

Činnosti a výchovné působení vychovatelů vychází z požadavků pedagogiky volného času. Důležitý je požadavek samostatnosti, dobrovolnosti, seberealizace, aktivity, zajímavosti, přitažlivosti a pestrosti ve všech oblastech činnosti ŠD. Školní družina také umožňuje žákům účast na školních zájmových kroužcích.

Oddělení ŠD jsou věkově smíšená, a proto se program prolíná jednotlivými ročníky a je přizpůsoben věku účastníků v odděleních. Dotýká se průřezových témat.

Použité zkratky pro průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova	OSV
Výchova demokratického občana	VDO
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	EGS

Multikulturní výchova	MKV
Enviromentální výchova	EV
Mediální výchova	MDV

6 Vzdělávací program ŠD je rozdělen do tří bloků odpovídajících ročním obdobím

6.1 PODZIM (září, říjen, listopad)

- seznámení se školním řádem, poučení o bezpečnosti při činnostech ve školní družině;
- seznámení s internetovými stránkami školy (OSV);
- seznamovací hry, poznávání nového kolektivu (OSV);
- seznámení se s prostředím školy a ŠD;
- výtvarné práce s podzimní tematikou (EV);
- písně, říkadla a básně s tematikou podzimu;
- vycházky do přírody se sledováním změn v přírodě;
- sběr přírodnin (EV);
- zpracování přírodnin a dalších drobných materiálů (EV);
- výzdoba školní družiny;
- správné hygienické návyky při stolování; - vycházky a pobyt na školním hřišti;
- dodržování pravidel her a soutěží (OSV);
- pravidla slušného stolování (OSV);
- pravidla silničního provozu;
- tělovýchovné aktivity (EV).

6.2 ZIMA (prosinec, leden, únor)

- výtvarné práce se zimní tematikou (advent, Vánoce...) (EV);
- poznávání různých výtvarných technik a jejich využití;
- básně, říkadla, písně se zimní tematikou;
- výroba drobných předmětů a dárků z papíru, drobných materiálů a přírodnin (EV);

- seznamování se z lidovými vánočními zvyky a tradicemi (MKV);
- vycházky do zimní přírody (EV);
- hry na sněhu, sáňkování, stavby ze sněhu, ... ;
- karneval;
- masopust – zvyky a obyčeje (MKV);
- bruslení;
- pohybové hry v tělocvičně.

6.3 JARO (březen, duben, květen, červen)

- vycházky do přírody – sledování změn v přírodě (EV);
- výtvarné práce s jarní tematikou (jaro, Velikonoce...) (EV);
- práce s drobným materiálem a přírodninami (EV);
- soutěživé hry venku;
- oslava Dne dětí – zábavné odpoledne;
- Šípkovaná s hledáním pokladu;
- soutěživé a sportovní hry v tělocvičně;
- péče o rostliny, pěstitelské pokusy;
- rekreační vycházky po okolí.

7 Hodnocení

Hodnocení žáků ve školní družině probíhá průběžně.

Využíváme možnosti vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně vzdělávací práce ŠD. Neustále se snažíme přinášet nové podněty obohacovat poznatky účastníků ve všech těchto oblastech:

- **Člověk a příroda** o sledování a pozorování změn v přírodě po celý rok (EV); o poznávání rostlin a živočichů v přírodě (EV); o poznávání a seznamování se z vlastnostmi přírodnin a jiných dostupných materiálů, se kterými se účastníci setkávají po celý školní rok (EV); o přírodopisný program – besedy o jiných zemích, encyklopedie, časopisy... (EGS).

- **Člověk a jeho svět** o seznamování se s prostředím školy a jejím okolím; o seznamování se s novým kolektivem účastníků, zařazení do kolektivu, respektování pravidel vzájemného soužití (OSV);
 - poznávání mezilidských vztahů (OSV);
 - seznamování se s regionálními pověstmi, bájemi, tradicemi a zvyky (VDO); o prohlubování návyků správného stravování, hygieny, péče o své zdraví a bezpečné chování při hrách a ostatních činnostech; o posilování vzájemné úcty a úcty ke starším osobám (zdravení, poděkování, nabídka pomoci...) (OSV).

- **Umění a kultura** o poslech a nácvik písní, vyjádření hudby pohybem;
 - četba pohádek a říkadel, seznamování se s lidovými pranostikami, básněmi, písněmi spojenými s určitým obdobím v roce (EV);
 - seznamování se s významnými dny v roce (VDO); o poznávání hudebních nástrojů; o výtvarné ztvárnění různých témat.

- **Člověk a zdraví** o pohybové hry v přírodě, v místnosti, vycházky, pobyt na čerstvém vzduchu, hry v tělocvičně;
 - sezónní sporty dle možností;
 - seznamování se zásadami zdravého stravování, péče o zdraví a první pomoc (OSV); o posilování mezilidských vztahů, komunikace mezi účastníky (OSV); o rozvoj pohybových a sportovních aktivit a dovedností žáků.

- **Člověk a jeho práce**

- práce a zpracování různých dostupných materiálů a přírodnin (EV)
- zvládání jednoduchých pracovních postupů; o manipulace s jednoduchými nástroji;
- práce se stavebnicemi – konstruktivní činnosti dle vlastní fantazie;
- seznamování se s různými řemesly a zaměstnáním.

8 Formy vzdělávání

Vzdělávání ve školní družině se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi a nabídkou spontánních aktivit. Má umožňovat účastníkům odpočinek i přípravu na vyučování.

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje formou

- pravidelné denní docházky – nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců;
- pravidelné docházky – v rozsahu nejméně 1x za dva týdny po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců, která není pravidelnou denní docházkou;
- nepravidelné a příležitostné docházky – v jiném rozsahu, než je uvedeno v předchozích dvou bodech.

9 Popis materiálních podmínek

Materiální zabezpečení:

- ŠD využívá pro svou činnost 4 místnosti určené pro školní družinu samostatném traktu pod ŠJ a prostor v přízemí hlavní budovy, dále prostor školního klubu ve 3. patře a kmenovou učebnu 2.C.

- Školní družina je vybavena kobercem a nábytkem, který vyhovuje hygienickým i estetickým podmínkám moderní školy, a to především pro odpočinkové a rekreační činnosti.
- Nábytek odpovídá věku žáků. Prostory ŠD jsou čisté, mají odpovídající teplotu, vlhkost vzduchu a přiměřené osvětlení. Výzdoba prostor je mobilní a na jejím obměňování se podílí žáci.
- Školní družina je vybavena tablety a počítači.
- Pro zájmové činnosti využívají další prostory školy, tělocvičnu, školní hřiště, učebnu výpočetní techniky atd.
- Ve vybavení ŠD jsou stolní hry, stavebnice, sportovní náčiní, pomůcky pro výtvarné činnosti, dětské časopisy, knihy a další materiál a toto vybavení se podle finančních možností školy pravidelně doplňuje a obnovuje.

Stravování účastníků probíhá ve školní jídelně umístěné v budově. Během pobytu v ŠD účastníci dodržují pitný režim.

10 Popis personálních podmínek

Zájmové vzdělávání je řízeno plně kvalifikovanými pedagogy (až na jednu paní vychovatelku), kteří zajišťují přihlašování a odhlašování účastníků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizování námětů a stížností.

Vychovatelky využívají nabídky vzdělávacích center ke zvyšování a doplňování své kvalifikace a účastní se seminářů a vzdělávacích akcí.

11 BOZP

Podmínky BOZP jsou dány vnitřními předpisy vypracovanými odborně způsobilou osobou (bezpečnostní technik školy) platnými pro všechny úseky školy. Všichni vychovatelé jsou spolu s ostatními zaměstnanci školy proškoleni o BOZP dle platné legislativy.

12 Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Činnost školní družiny je určena přednostně pro účastníky (žáky) nultého až čtvrtého ročníku naší základní školy.

O přijetí žáka či jeho vyloučení rozhoduje ředitelka školy (dle vyhlášky o zájmovém vzdělávání

74/2005 Sb.). Přijetím žáka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka školní družiny. Podmínkou přijetí žáka k pravidelné činnosti je odevzdání řádně vyplněné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky, způsobu odchodu žáka ze školní družiny i doba jeho uvolňování do zájmových kroužků. Docházka do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná. Žádosti o mimořádné uvolnění žáka je možno provádět pouze předem a písemnou formou (s datem a podpisem rodičů).

Do školní družiny může být žák přihlášen během celého školního roku, pokud není naplněna její kapacita. Ukončit docházku může žák během celého školního roku na základě písemné žádosti rodičů o vyřazení žáka.

Pobyt žáka ve školní družině není nárokový a školní družina může být naplněna maximálně do celkové výše její kapacity, která činí 180 žáků.

Nastane-li skutečnost, že zájem o přijetí žáka do školní družiny je vyšší než umožňuje celková kapacita ŠD, rozhoduje ředitelka školy o přijetí žáka do ŠD na základě těchto kritérií:

1. Věk žáka
2. Dojíždění
3. Sourozenci

13 Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V našem zařízení jsme připraveni vyhledávat účastníky se speciálními vzdělávacími potřebami a adekvátně s nimi pracovat.

Žákům je věnována individuální péče vychovatele podle potřeb konkrétního žáka a na základě doporučení ŠPZ. Na základě doporučení ŠPZ mohou s žáky i ve školní družině pracovat asistenti pedagoga.

Úzce spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou a jinými poradenskými zařízeními. Z této spolupráce pak vychází i doporučení do školní družiny.

Mezi činnosti, které může účastník ve školní družině pod dohledem vychovatele nebo asistenta vykonávat, patří např. reedukace oslabených dílčích oblastí, příprava na vyučování, vypracování domácích úkolů, výroba pomůcek do výuky apod. Tyto činnosti jsou vždy popsány v IVP a minimálně jednou za půl roku jsou vyhodnocovány ve spolupráci s třídním učitelem a školním speciálním pedagogem, nebo jinou pověřenou osobou.

Účelem podpory vzdělávání těchto účastníků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého účastníka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.